

Ольга КЛЕЙМЕНОВА

Переддень прориву?

67

Відповідаючи двічі на рік на запитання довжелезної анкети від Бюро української кіножурналістики стосовно ситуації в екранному мистецтві, раз у раз відчуваєш дежа-в'ю. Там, де йдеться про вітчизняне кіно, клітинки за традицією часто залишаються без відповіді. Адже фільмова індустрія, незважаючи на чималу кількість профільних інститутів та інституцій, залишається кволою ланкою українського життя-буття.

УТИМ, період цілковитої стагнації позаду. Тоді як багато років поспіль відродження нашого кінематографа відбувалося лише на словах. Їх і нині не бракує, але якщо словам властиво матеріалізуватися, на глядачів-патріотів у майбутньому чекає благодать.

Коротко про головне. 2013 року на розвиток та розповсюдження національних фільмів у держбюджеті фігурує цифра 141,4 млн. гривень. Це близько 17,7 млн. доларів. Бюджет останнього фільму Бондіани «Координати «Скайфолл» дорівнював 150 млн. доларів. Звісно, такий розмах нам не снився. До того ж знаємо: якісні картини можна створювати й за значно менші гроші. Однак у контексті порівняння, хай і не зовсім коректного, підтримка національного екранного продукту державою видається переоціненою. Тим паче, цього року на названу статтю видатків вона надала на 26 мільйонів гривень менше, ніж торік (167,5).

Тенденція до згортання витрат не дуже сумісна із зухвалим твердженням, яке жваво мусується ЗМІ: мовляв, 2013-й є роком прориву українського кіно.

ЩОБЕРЕСНЯ розривається між бажанням вітати країну з цим святом та німим здивуванням: про яке кіно, власне, йдеться? А нині у зв'язку із проголошенням особливого кінороку конче потрібно розібратися, що мав би означати справжній прорив і які натяки на нього вже помітні.

Отже. Стан національного кінематографа монтується зі словом «прорив», коли фільми країни потрапляють до конкурсних програм престижних міжнародних фестивалів (в ідеалі – перемагають). Другий показник: коли вітчизняний глядач (в ідеалі – закордонний) штурмує кінотеатри, бажаючи подивитися стрічку, а вона тим часом отримує прибутки від показу.

Стосовно світових форумів. Із надбань незалежної України пригадуються «Срібний ведмідь» Берлінського кінофестивалю за мультфільм «Ішов трамвай дев'ятого номеру» Степана Коваля (2003), «Золота пальмова гілка» Каннського к/ф за короткометражку «Крос» Марини Вроди (2011), а також участь у конкурсах поважних фестивалів Мирослава Слабошпицького, нагородження його 23-хвилинного фільму «Ядерні відходи» призом «Срібний леопард» кінофестивалю в Локарно (Швейцарія, 2012) і врешті номінація стрічки на приз Європейської кіноакадемії (ЕФА). Стосовно прокатної долі позитивним винятком із правил став торішний фільм Михайла Ілленка «ТойХтоПройшовКрізьВогонь», що привернув увагу масового глядача та заробив 2 мільйони гривень. А звичний стан справ, на жаль, такий: про-

кат любить за гарантовані прибутки розрекламовані чужоземні блокбастери та боїться потенційної збитковості від показу нерозкручених вітчизняних стрічок.

ЯК можна боятися того, чого немає, запитаєте ви? І ось ми знову з надією звертаємо погляди в бік жаданого прориву. 2013-го Державне агентство України з питань кіно обіцяє випустити дюжину повнометражних та понад 60 анімаційних і документальних фільмів. Вибух прем'єр очікується восени. Поки що назви стрічок більшості українців ні про що не говорять. Заради експерименту знайомимо читача з кількома основними проектами, якими опікувалося Держкіно, а також тими, які знято продюсерським коштом. А читач уже самотужки простежить подальший шлях цих фільмів.

«Звичайна справа» Валентина Васяновича, «Тіні забутих предків» і «Ломбард» Любомира Левицького, «Іван Сила» Віктора Андрієнка, «Поводир, або Квіти мають очі» Олеся Саніна, «Зелена кофта» Володимира Тихого, «Брати. Остання сповідь» Вікторії Трофіменко, «Плем'я» Мирослава Слабошпицького, «Синеvir» братів Альошечкіних, «Параджанов» Сержа Аведікяна та Олени Фетісової («Золотий Дюк» за найкращий український фільм ОМКФ-2013).

Епілог. Коли матеріал був готовий до друку, автор отримала добру новину «в тему». На Міжнародному кінофестивалі в Монреалі (Канада) відбулася світова прем'єра українсько-турецького фільму «Люби мене», в якому задіяний блискучий акторський ансамбль. Стрічку знято за підтримки Держкіно та кінематографістів країни-сусідки. Це друга робота молодій режисерській парі Марини Ер Горбач та Мехмета Багадира Ера. (Їхня попередня картина «Гарчання чорних псів» (2010) пройшла горнила понад сорока міжнародних фестивалів і двічі виходила в турецький прокат). У нашій країні фільм «Люби мене» плановано демонструвати в листопаді.

Дивімося українське!

